

Jadwiga Czachowska

Glosa do nowej edycji "Wileńskiej powieści kryminalnej"

Teksty Drugie : teoria literatury, krytyka, interpretacja nr 6 (42), 168

1996

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gracyjny RP Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta (1971). Zmarł 31 stycznia 1985 w Monachium; pochowany w krypcie polskiego kościoła św. Andrzeja Boboli w Londynie.”

Bibliografia twórczości Mackiewicza i opracowań (w wyborze), która następuje po biogramie, liczy ponad 15 stron maszynopisu. Hasło zostanie opublikowane w tomie piątym (L–M) słownika, który ma ukazać się jesienią 1997 r.

Jadwiga Czachowska

**Głosa do nowej edycji
*Wileńskiej powieści kryminalnej***

Nakładem „Kontry”, zasłużonego wydawcy dzieł Józefa Mackiewicza, ukazał się w 1995 r. w Londynie (nie przeznaczony niestety do sprzedaży w Polsce) utwór szczególnie — kryminał z 1933 r. autorstwa czterech pisarzy: Józefa Mackiewicza, Jerzego Wyszomirskiego, Stanisława Mackiewicza, Waleriana Charkiewicza, ukrytych pod zbiorowym pseudonimem Felicja Romanowska. Utwór ten pt. *Wileńska powieść kryminalna* napisany według reguł zaznaczonego w tytule gatunku, a będący w istocie pełnym humorem pamfletem na wileńskie środowiska literacko-artystyczne początku lat trzydziestych, wydobył z zapomnienia Waław Lewandowski. Wnikliwy badacz biografii Józefa Mackiewicza opatrzył tekst przypisami, poprzedził notami o autorach i obszernym wstępem pt. *O „Wileńskiej powieści kryminalnej” i kilku „sprawach” wileńskich*, w których podał liczne i szczegółowe wyjaśnienia dotyczące autorstwa i rodzaju utworu, przyczyn jego powstania i recepcji, rozszyfrował pierwowzory postaci i liczne nawiązania do ówczesnych wydarzeń, a także zwrócił uwagę na rolę, jaką utwór mógł odegrać w późniejszej tzw. sprawie Mackiewicza.

Wobec szeroko zakrojonych poszukiwań materiałów dla celów komentarza niezrozumiały jest fakt, iż edytor nie dotarł do pierwszego wydania powieści z 1933 r. i oparł edycję na pierwodruku w wileńskim dzienniku „Słowo”. Egzemplarze tego wydania (jakoby nie dostępne) znajdują się bowiem na przykład w Bibliotece Narodowej w Warszawie (sygn. I 548 745) i w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie (sygn. 201. 676 I).

Jadwiga Czachowska